

Σχολικό Έτος 2025-2026 | Οδηγίες Διδασκαλίας
Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση | Γυμνάσια ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.

Σχολικά Εγχειρίδια

1. Αρχαία Ελληνικά (Μτφρ.) Ομηρικά έπη Οδύσσεια Α΄ Γυμνασίου των Μ. Σαμαρά και Κ. Τοπούζη. Μετάφραση: Δ. Ν. Μαρωνίτης. Βιβλίο μαθητή.
2. Αρχαία Ελληνικά (Μτφρ.) Ηροδότου ιστορίες Α΄ Γυμνασίου της Ζ. Σπανάκου. Μετάφραση: Η. Σ. Σπυρόπουλος. Βιβλίο μαθητή.
3. Αρχαία Ελληνικά (Μτφρ.) Ομηρικά έπη Ιλιάδα Β΄ Γυμνασίου της Ζ. Σπανάκου. Μετάφραση: Ι. Πολυλάς. Βιβλίο μαθητή.
4. Αρχαία Ελληνικά (Μτφρ.) Αρχαία Ελλάδα. Ο τόπος και οι άνθρωποι (Ανθολόγιο) Β΄ Γυμνασίου των Θ. Στεφανόπουλου και Ε. Αντζουλή. Βιβλίο μαθητή.
5. Δραματική Ποίηση. Ευριπίδη *Ελένη* Γ΄ Γυμνασίου των Ν. Δεσύπρη, Δ. Παπαγεωργάκη, Χ. Ράμμου και Κ. Τσενέ. Μετάφραση: Τ. Ρούσσος. Βιβλίο μαθητή.
6. Ανθολόγιο Φιλοσοφικών κειμένων Γ΄ Γυμνασίου των Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, Χ. Σακελλίου και Ε. Λεοντσίνη. Βιβλίο μαθητή.

Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες

1. Με στόχο την ανανέωση της διδακτικής προσέγγισης και την ενίσχυση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, ο προγραμματισμός που ακολουθεί επιδιώκει οι μαθητές/τριες να:
 - 1.1. Εξηγούν ότι τα κείμενα από μετάφραση προέρχονται από την αρχαία ελληνική γραμματεία και όχι από τη νεοελληνική με σκοπό να αποκτήσουν ιστορική και φιλολογική συνείδηση της προέλευσής τους.
 - 1.2. Περιγράφουν την ιδιοτυπία της αρχαίας γραμματείας στη μορφή και στο ιδεολογικό της περιεχόμενο.
 - 1.3. Αναλύουν σταδιακά τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται το κείμενο.
 - 1.4. Ερμηνεύουν το κείμενο.
 - 1.5. Προσεγγίζουν τα κείμενα σε όσο γίνεται μεγαλύτερη έκταση, με τη βοήθεια του απολύτως απαραίτητου υπομνηματισμού.
 - 1.6. Προσδιορίζουν τις γέφυρες που ενώνουν την εποχή μας με την εποχή των κειμένων.
 - 1.7. Συνεργάζονται οργανώνοντας το περιεχόμενο με διαγράμματα, εννοιολογικούς χάρτες και άλλα εργαλεία που ενισχύουν την κατανόηση και τη συλλογική μάθηση.
 - 1.8. Αξιοποιούν κριτικά τα κείμενα αναφοράς (τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων) αλλά και κείμενα υποστηρικτικά τα οποία φιλοξενούνται στο διαδίκτυο (κριτικός γραμματισμός).
2. Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων ενοτήτων ή υποενοτήτων από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική ευελιξία του/της εκπαιδευτικού.
3. Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών.
4. Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.
5. Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β΄: Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Σχολικό Έτος 2025-2026 | Οδηγίες Διδασκαλίας
Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση | Α΄ Γυμνασίου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.

Α. Ομηρικά Έπη: Οδύσσεια

Το βιβλίο Ομηρικά Έπη: Οδύσσεια θα διδαχθεί δύο (2) ώρες την εβδομάδα (σε συνεχόμενο δώρο, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός το επιθυμεί και καταστεί δυνατό).

Ερμηνεία συμβόλων

- ☒ Βασικό | Να προσεγγιστεί υποχρεωτικά
- Βασικό με τροποποίηση | Να προσεγγιστεί με προσαρμογή
- Πρόσθετο | Να προσεγγιστεί προαιρετικά
- ☒ Να μη διδαχθεί

Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες

1. Η αισθητική απόλαυση του κειμένου από τους/τις μαθητές/τριες πρέπει να είναι από τους κύριους στόχους του/της διδάσκοντος/ουσας. Ο πυκνός υπομνηματισμός σε κάθε ενότητα του σχολικού βιβλίου δεν θα πρέπει να είναι σε βάρος του ίδιου του κειμένου και των ιδεών που εμπεριέχει. Οι σημειώσεις που βρίσκονται στο κάτω μέρος κάθε κειμένου καλό είναι να χρησιμοποιούνται από τον/την εκπαιδευτικό με φειδώ και όπου είναι απαραίτητο.
2. Το βοηθητικό υλικό (εικόνες, παράλληλα κείμενα) αξιοποιείται με μέτρο κατά τη διδασκαλία των ενοτήτων και κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού. Αξιοποιήσιμο βοηθητικό υλικό περιλαμβάνεται και στο εμπλουτισμένο βιβλίο του μαθητή: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A115/461/3014,12200/>.
3. Τα εισαγωγικά σημειώματα των ραψωδιών αποτελούν στοιχεία αναφοράς κατά την επεξεργασία, δηλαδή αξιοποιούνται, αλλά δεν απομνημονεύονται ούτε αποτελούν εξεταστέα ύλη.
4. Ο/Η εκπαιδευτικός φροντίζει να εντάσσει τα επιλεγμένα προς αναλυτική επεξεργασία αποσπάσματα στο πλαίσιο της ραψωδίας στην οποία ανήκουν, αξιοποιώντας τις περιληπτικές αναδιηγήσεις του περιεχομένου των ραψωδιών και ενθαρρύνοντας, κατά την κρίση του/της και σύμφωνα με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο, την ανάγνωση ανθολογημένων αποσπασμάτων του εγχειριδίου.
5. Ο/Η εκπαιδευτικός για την επίτευξη των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος μπορεί να χρησιμοποιεί κατά τη διδακτική πράξη: βάσεις δεδομένων (εικόνες, βίντεο κ.ά.), εργαλεία Web (ιστοσελίδες εστιασμένης θεματολογίας, πλατφόρμες εκπαιδευτικού υλικού – αποθετήρια, όπως το αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων «Πρωτέας», e-blogs, wikis), λογισμικά πολυτροπικής παρουσίας, δυνατότητες σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας και γενικά το διαδίκτυο ως μέσο πρακτικής γραμματισμού (μέσο όχι μόνο για ανάγνωση αλλά και για γραφή/δημιουργία και επικοινωνία), ασκώντας παράλληλα τους/τις μαθητές/τριες στην κριτική προσέγγιση και ανάγνωση του υλικού (τεχνολογικός και κριτικός γραμματισμός).
6. Στις προτεινόμενες ενότητες για αναλυτική επεξεργασία ο/η εκπαιδευτικός να προσδώσει έμφαση σε βασικά θέματα της Οδύσσειας, όπως:
Η λειτουργία του προοιμίου, ο εγκιβωτισμός, ο νόστος, ο άνθρωπος και τα κατορθώματά του, η ανθρώπινη ευθύνη, το τρίπτυχο Ύβρις-Νέμεσις-Τίσις, το τυπικό της φιλοξενίας, η αναγνώριση, οι θεοί και ο ανθρωπομορφισμός τους, η κοινωνική και πολιτική οργάνωση, στάσεις ζωής (στην οικογένεια, κοινωνία, πολιτική), το ηρωικό στοιχείο και η θέση της γυναίκας στην ομηρική κοινωνία.
7. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει και να προσεγγίσει μέσω της απλής ανάγνωσης ενότητες που τίθενται προς αναλυτική επεξεργασία, εφόσον αυτές επαναλαμβάνουν θέματα της Οδύσσειας που έχει διδάξει σε προηγούμενες ενότητες, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσα από την αφήγηση να μπορούν να χαρούν το ομηρικό έργο.
8. Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων ενοτήτων ή υποενοτήτων από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική

<p>ευελιξία του/της εκπαιδευτικού.</p> <p>9. Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών.</p> <p>10. Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.</p> <p>11. Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β΄: Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.</p>
--

Η διδακτέα ύλη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Ενότητες	Προτεινόμενη Προσέγγιση	🕒 Ενδεικτικός Χρόνος - ώρες
Πρόλογος-Εισαγωγή 1-4, 6-8.	<p>✍️ Το περιεχόμενο των ενοτήτων 9 και 10 ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να το αξιοποιήσει κατά τη διδασκαλία του κειμένου όπως εκείνος/η κρίνει προσφορότερα.</p> <p>✍️ Η εισαγωγή αξιοποιείται διδακτικά κατά τη διδασκαλία του ομηρικού κειμένου και όχι ανεξάρτητα.</p> <p>• Ο/Η εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα αντί της εισαγωγής του βιβλίου να επιλέξει τα αντίστοιχα κεφάλαια από το βιβλίο «Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας», τα οποία είναι πιο εύληπτα για τους/τις μαθητές/τριες από αυτά του σχ. εγχειριδίου: σελ. 13-17, 25-30.</p> <p>✍️ Επισημαίνεται ωστόσο ότι η διδασκαλία των κεφαλαίων από αυτό το βιβλίο πρέπει να γίνεται ταυτόχρονα με τη διδασκαλία του κειμένου και όχι αυτόνομα. Οι τεχνικοί τρόποι που χρησιμοποιεί ο Όμηρος (σελ. 25-26) επί παραδείγματι είναι σκόπιμο να κατανοηθούν από τους/τις μαθητές/τριες με εργασία επί του κείμενου και όχι ανεξάρτητα.</p>	1
1η Ραψωδία α 1-25	<p>✍️ Περιληπτική αναδιήγηση της ραψωδίας α. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✅ Αναλυτική επεξεργασία των στ. α 1-25</p> <p>❌ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
2η Ραψωδία α 26-108	<p>✅ Αναλυτική επεξεργασία των στ. α 26-108.</p> <p>❌ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
3η – 4η Ραψωδία α 109-360	<p>✍️ Ανάγνωση των στ. α 109-360. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✅ Αξιοποίηση της εικόνας του ανακτόρου του Νέστορα στη σελ. 37.</p> <p>❌ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
5η Ραψωδία α 361-497	<p>✅ Αναλυτική επεξεργασία των στ. α 361-497.</p> <p>✅ Αξιοποίηση της εικόνας του ανακτόρου της Πύλου στη σελ. 43.</p>	2

	☒ Αξιοποίηση του παράλληλου κειμένου στη σελ. 42.	
6η Ραψωδίες β, γ, δ	<p> · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών β, γ, δ. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
7η Ραψωδία ε 1-164	<p> · Ανάγνωση των στ. ε 1-164. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
8η Ραψωδία ε 165-310 και ε 252-310	<p>☒ Αναλυτική επεξεργασία των στ. ε 165-251.</p> <p> · Ανάγνωση των στ. ε 252-310. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
9η Ραψωδία ε 311-420	<p> · Ανάγνωση των στ. 311-420. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Αξιοποίηση του παράλληλου κειμένου της σελ. 66.</p>	1
10η Ραψωδία ε 421-552	<p> · Ανάγνωση των στ. ε 421-552. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
11η Ραψωδία ζ 139-259	<p> · Περιληπτική αναδιήγηση της ραψωδίας ζ. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Αναλυτική επεξεργασία των στ. ζ 139-259.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
12η Ραψωδίες η, θ, ι	<p> · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών η, θ, ι (σελ. 79,80, 90). Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
13η Ραψωδία θ 550-688	<p> · Ανάγνωση των στ. θ 550-688. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Αξιοποίηση των εικόνων σελ. 86-87.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
14η Ραψωδία ι 240-512	<p>☒ Αναλυτική επεξεργασία των στ. ι 240-512.</p> <p>☒ Αξιοποίηση των εικόνων των σελ. 90-93.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
15η Ραψωδία ι 513-630	<p> · Ανάγνωση των στ. ι 513-630. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
16η Ραψωδίες κ, λ 17η Ραψωδία λ 376-433, 522-604	<p> · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών κ, λ.</p> <p> · Ανάγνωση των στ. λ 376-433, 522-604. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☒ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1

18η, 19η, 20η, 21η Ραψωδίες μ, ν, ξ, ο, π	<p>✎ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών μ, ν, ξ, ο, π. (σελ. 111, 112, 115, 120, 121). Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✎ · Ανάγνωση των στ. π 1-172 (σελ. 123-125). Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✗ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
22η Ραψωδία π 185-336	<p>✓ Αναλυτική επεξεργασία των στ. π 185-336.</p> <p>✓ Αξιοποίηση του παράλληλου κειμένου (σελ. 129).</p>	2
23η, 24η Ραψωδίες ρ, σ, τ, υ	<p>✎ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών ρ, σ, τ, υ (σελ. 131, 133, 135, 136). Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✎ · Ανάγνωση των στ. ρ 331-376 και τ 112-198. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✗ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
25η, 26η Ραψωδίες φ, χ	<p>✎ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών φ, χ (σελ. 141, 146). Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✓ Αναλυτική επεξεργασία των στ. χ 1-446.</p> <p>✗ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	3
27 ^η Ραψωδία ψ 89-380	<p>✓ Αναλυτική επεξεργασία των στ. ψ 89-380.</p> <p>✓ Αξιοποίηση του παράλληλου κειμένου (σελ. 156).</p>	2
28 ^η Ραψωδία ω	<p>✎ · Περιληπτική αναδιήγηση της ραψωδίας ω. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✗ Να μη διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
Επανάληψη. Συνολική θεώρηση του έργου	<p>✓ Αφιερώνεται χρόνος για γενική θεώρηση του έργου του Ομήρου. Επανεξετάζονται ο ομηρικός μύθος, τα στοιχεία πολιτισμού, οι θρησκευτικές αντιλήψεις, οι κώδικες ηθικής, η κοινωνική οργάνωση και οι τρόποι και οι τεχνικές αφήγησης.</p>	2
Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών		35 ώρες

Β. Ηροδότου Ιστορίες

Οι Ηροδότου Ιστορίες θα διδαχτούν κανονικά δύο (2) ώρες την εβδομάδα (σε συνεχόμενο δίωρο, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός το επιθυμεί και καταστεί δυνατό). Από το έργο *Ηροδότου Ιστορίες* στην Α΄ Γυμνασίου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. θα διδαχθούν: η Εισαγωγή, οι τρεις ενότητες από το πρώτο Βιβλίο και η 8η ενότητα από το τρίτο Βιβλίο.

Ερμηνεία συμβόλων

Βασικό | Να προσεγγιστεί υποχρεωτικά

Βασικό με τροποποίηση | Να προσεγγιστεί με προσαρμογή

· Πρόσθετο | Να προσεγγιστεί προαιρετικά

Να μη διδαχθεί

Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες

- Ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει κάποιες ενότητες και τις διδάσκει κάνοντας απλή ανάγνωση του κειμένου με επισήμανση μόνο των κύριων σημείων του. Η επιλογή των εννοιών μπορεί να γίνει με βάση το εκάστοτε θέμα που αναδεικνύεται σε καθεμιά από αυτές, όπως:
Τα περσικά, ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας, η θέση των θεών, η οπτική γωνία του ιστορικού, η αποδοχή της ετερότητας, τα γεωγραφικά και εθνογραφικά στοιχεία, οι αφηγηματικές τεχνικές, η δομή και σύνθεση του έργου.
- Οι ενότητες που θα διδαχθούν ενδείκνυνται για διαθεματική προσέγγιση με το μάθημα της Ιστορίας.
- Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων εννοιών ή υποεννοιών από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική ευελιξία του/της εκπαιδευτικού.
- Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών.
- Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.
- Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β΄: Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η διδακτέα ύλη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Ενότητες	🕒 Ενδεικτικός Χρόνος - ώρες
Εισαγωγή: Βίος και έργο του Ηροδότου, Ταξίδια, Εποχή – Περιβάλλον – Επιδράσεις, Αρχές της ελληνικής ιστοριογραφίας – Λογογράφοι, Το έργο του Ηροδότου, Πατέρας της Ιστορίας, Αντιλήψεις – Ιδέες – Αξίες, Μέθοδος, Χρονολογικό σύστημα (Σελ. 8-11)	1
Βιβλίο πρώτο Ενότητα 1η: Προοίμιο Ενότητα 2η: Κροίσος και Σόλων Ενότητα 3η: Κροίσος και Κύρος	4
Βιβλίο τρίτο Ενότητα 8η: Τα πολιτεύματα	1
Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών	6 ώρες

Σχολικό Έτος 2025-2026 | Οδηγίες Διδασκαλίας
Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση | Β΄ Γυμνασίου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.

<p>Α. Ομηρικά Έπη: Ιλιάδα</p> <p>Το βιβλίο Ομηρικά Έπη: Ιλιάδα θα διδαχθεί δύο (2) ώρες την εβδομάδα (σε συνεχόμενο δίωρο, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός το επιθυμεί και καταστεί δυνατό).</p>
<p>Ερμηνεία συμβόλων</p> <p>☒ Βασικό Να προσεγγιστεί υποχρεωτικά</p> <p> Βασικό με τροποποίηση Να προσεγγιστεί με προσαρμογή</p> <p>· Πρόσθετο Να προσεγγιστεί προαιρετικά</p> <p>☒ Να μη διδαχθεί</p>
<p>Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η αισθητική απόλαυση του κειμένου από τους/τις μαθητές/τριες πρέπει να είναι ένας από τους βασικούς στόχους του/της διδάσκοντος/ουσας. Ο πυκνός υπομνηματισμός σε κάθε ενότητα του σχολικού βιβλίου δεν θα πρέπει να είναι σε βάρος του ίδιου του κειμένου και των ιδεών που εμπεριέχει. Οι σημειώσεις που βρίσκονται στο κάτω μέρος κάθε κειμένου καλό είναι να χρησιμοποιούνται από τον/την εκπαιδευτικό με φειδώ και όπου είναι απαραίτητο. 2. Το βοηθητικό υλικό (εικόνες, παράλληλα κείμενα) αξιοποιείται με μέτρο κατά τη διδασκαλία των ενοτήτων και κατά την κρίση του/της διδάσκοντος/ουσας. Αξιοποιήσιμο βοηθητικό υλικό περιλαμβάνεται και στο εμπλουτισμένο βιβλίο του μαθητή: https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2296/Archaia-Ellinika-mtfr-Omirika-Epi-Iliada_B-Gymnasiou_empl/index04.html 3. Τα εισαγωγικά σημειώματα των ραψωδιών αποτελούν στοιχεία αναφοράς κατά την επεξεργασία, δηλαδή αξιοποιούνται, αλλά δεν απομνημονεύονται ούτε αποτελούν εξεταστέα ύλη. 4. Ο/Η εκπαιδευτικός φροντίζει να εντάσσει τα επιλεγμένα προς αναλυτική επεξεργασία αποσπάσματα στο πλαίσιο της ραψωδίας στην οποία ανήκουν, αξιοποιώντας τις περιληπτικές αναδιηγήσεις του περιεχομένου των ραψωδιών και ενθαρρύνοντας, κατά την κρίση του/της και σύμφωνα με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο, την ανάγνωση ανθολογημένων αποσπασμάτων του εγχειριδίου. 5. Ο/Η εκπαιδευτικός για την επίτευξη των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος μπορεί να χρησιμοποιεί κατά τη διδακτική πράξη: βάσεις δεδομένων (εικόνες, βίντεο κ.ά.), εργαλεία Web (ιστοσελίδες εστιασμένης θεματολογίας, πλατφόρμες εκπαιδευτικού υλικού – αποθετήρια, όπως το αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων «Πρωτέας», e-blogs, wikis), λογισμικά πολυτροπικής παρουσίασης, δυνατότητες σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας και γενικά το διαδίκτυο ως μέσο πρακτικής γραμματισμού (μέσο όχι μόνο για ανάγνωση αλλά και για γραφή/δημιουργία και επικοινωνία), ασκώντας παράλληλα τους/τις μαθητές/τριες στην κριτική προσέγγιση και ανάγνωση του υλικού (τεχνολογικός και κριτικός γραμματισμός). 6. Στις προτεινόμενες ενότητες για αναλυτική επεξεργασία ο/η εκπαιδευτικός να προσδώσει έμφαση σε βασικά θέματα της Ιλιάδας, όπως: Η μήνις του Αχιλλέα, το ηρωικό-πολεμικό στοιχείο, οι αξίες (φιλία, οικογένεια, γενιά, τιμή του ήρωα), συλλογική μάχη, η μονομαχία, η αριστεία, ο παραλογισμός του πολέμου, η «ομιλία» (εταιρική, συζυγική), οι αφηγηματικές τεχνικές και τα εκφραστικά μέσα. 7. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει και να προσεγγίσει μέσω της απλής ανάγνωσης ενότητες που τίθενται προς αναλυτική επεξεργασία, εφόσον αυτές επαναλαμβάνουν θέματα της Ιλιάδας που έχει διδάξει σε προηγούμενες ενότητες, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες μέσα από την αφήγηση να μπορούν να χαρούν το ομηρικό έργο. 8. Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων ενοτήτων ή υποενοτήτων από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική

<p>ευελιξία του/της εκπαιδευτικού.</p> <p>9. Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών.</p> <p>10. Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.</p> <p>11. Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β': Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.</p>
--

Η διδακτέα ύλη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Ενότητες	Προτεινόμενη Προσέγγιση	🕒 Ενδεικτικός Χρόνος - ώρες
Εισαγωγή σελ. 8-11	<p>☑ Αφού γίνει ανάκληση προηγούμενων γνώσεων από την Α' Γυμνασίου, που αφορούν τα ομηρικά έπη, ο/η εκπαιδευτικός εισάγει τους/τις μαθητές/τριες στο περιεχόμενο, το θέμα και τη δομή της Ιλιάδας.</p>	1
Ραψωδία Α 1-53	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση της ραψωδίας Α. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Α 1-53. Αξιοποιείται η εικόνα της σελ. 19.</p> <p>✗ Δε θα διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
Ραψωδία Α 54-306	<p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Α 54-306.</p> <p>✗ Δε θα διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	4
Ραψωδία Α 307-431 ^α	<p>✍ · Ανάγνωση των στ. Α 307-431α. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✗ Δε θα διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	1
Ραψωδία Α 431β-612	<p>✍ · Ανάγνωση των στ. Α 431β-493. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Α 494-612. Αξιοποίηση του παράλληλου κειμένου στη σελ. 44.</p>	3
Ραψωδίες Β, Γ Ραψωδία Γ 121-244	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών Β, Γ. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Γ 121-244.</p> <p>✗ Δε θα διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	2
Ραψωδίες Δ, Ε, Ζ Ραψωδία Ζ 369-529	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών Δ, Ε, Ζ. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Ζ 369-529.</p> <p>☑ Αξιοποίηση της εικόνας στη σελ. 71</p> <p>☑ Αξιοποίηση του παράλληλου κειμένου στη σελ. 77.</p>	3

Ραψωδίες Η, Θ, Ι Ραψωδία Ι 225-431	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών Η, Θ, Ι. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✍ · Ανάγνωση των στ. Ι 225-431. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✖ Δε θα διδαχθούν τα παράλληλα κείμενα.</p>	3
Ραψωδίες Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p>	1
Ραψωδία Π 1-100 και 684-867	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση της ραψωδίας Π. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✍ · Ανάγνωση των στ. Π 1-100. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Π 684-867.</p> <p>☑ Αξιοποίηση της εικόνας στη σελ. 117.</p>	3
Ραψωδίες Ρ, Σ Ραψωδία Σ 478-616	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση ραψωδιών Ρ, Σ. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✍ · Ανάγνωση των στ. Σ 478-616.</p> <p>☑ Αξιοποίηση του παράλληλου κειμένου της σελ. 127.</p>	2
Ραψωδία Τ 1-152	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση της ραψωδίας Τ. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>✍ · Ανάγνωση των στ. Τ 1-152.</p> <p>☑ Αξιοποίηση της εικόνας στη σελ. 131.</p>	1
Ραψωδίες Υ, Φ, Χ Ραψωδία Χ 247-394	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών Υ, Φ, Χ. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Χ 247-394.</p>	3
Ραψωδίες Ψ, Ω Ραψωδία Ω 468-677	<p>✍ · Περιληπτική αναδιήγηση των ραψωδιών Ψ, Ω. Επισήμανση των κύριων σημείων που βοηθούν στην εξέλιξη του μύθου.</p> <p>☑ Αναλυτική επεξεργασία των στ. Ω 468-677.</p>	4
Επανάληψη Συνολική θεώρηση του έργου	<p>☑ Αφιερώνεται χρόνος για γενική θεώρηση του έργου του Ομήρου.</p>	2
	Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών	35

Β. Ηροδότου Ιστορίες

Οι Ηροδότου Ιστορίες θα διδαχτούν κανονικά δύο (2) ώρες την εβδομάδα (σε συνεχόμενο δίωρο, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός το επιθυμεί και καταστεί δυνατό). Από το έργο *Ηροδότου Ιστορίες* στην Β' Γυμνασίου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. θα διδαχθεί η 11η ενότητα από το έκτο Βιβλίο, οι ενότητες 12 και 13 από το έβδομο Βιβλίο

και η 15η ενότητα από το όγδοο Βιβλίο.

Ερμηνεία συμβόλων

- ✓ Βασικό | Να προσεγγιστεί υποχρεωτικά
- ✎ Βασικό με τροποποίηση | Να προσεγγιστεί με προσαρμογή
- Πρόσθετο | Να προσεγγιστεί προαιρετικά
- ✗ Να μη διδαχθεί

Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες

1. Ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει κάποιες ενότητες και τις διδάσκει κάνοντας απλή ανάγνωση του κειμένου με επισήμανση μόνο των κύριων σημείων του. Η επιλογή των εννοιών μπορεί να γίνει με βάση το εκάστοτε θέμα που αναδεικνύεται σε καθεμιά από αυτές, όπως:
Τα περσικά, ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας, η θέση των θεών, η οπτική γωνία του ιστορικού, η αποδοχή της ετερότητας, τα γεωγραφικά και εθνογραφικά στοιχεία, οι αφηγηματικές τεχνικές, η δομή και σύνθεση του έργου.
2. Οι ενότητες που θα διδαχθούν ενδείκνυνται για διαθεματική προσέγγιση με το μάθημα της Ιστορίας.
3. Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων εννοιών ή υποεννοιών από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική ευελιξία του/της εκπαιδευτικού.
4. Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών.
5. Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.
6. Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β': Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η διδακτέα ύλη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Ενότητες	🕒 Ενδεικτικός Χρόνος - ώρες
Επανάληψη βασικών στοιχείων από την Εισαγωγή Σύνδεση με τα προηγούμενα: αναδρομή σε κύρια σημεία των εννοιών που διδάχθηκαν στην Α' Γυμνασίου.	1
Βιβλίο έκτο Ενότητα 11η: Η μάχη του Μαραθώνα	2
Βιβλίο έβδομο Ενότητα 12η: Διάλογος Ξέρξη – Δημάρατου Ενότητα 13η: Η μάχη των Θερμοπυλών	2
Βιβλίο όγδοο Ενότητα 15η: Η ναυμαχία της Σαλαμίνας	1
Συνολική θεώρηση	1
Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών	7

Σχολικό Έτος 2025-2026 | Οδηγίες Διδασκαλίας
Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση | Γ΄ Γυμνασίου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.

A. Αρχαία Ελλάδα, Ο Τόπος και οι Άνθρωποι

Το βιβλίο Αρχαία Ελλάδα. Ο τόπος και οι άνθρωποι θα διδαχθεί δύο (2) ώρες την εβδομάδα (σε συνεχόμενο δώρο, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός το επιθυμεί και καταστεί δυνατό).

Ερμηνεία συμβόλων

- ☒ Βασικό | Να προσεγγιστεί υποχρεωτικά
- Βασικό με τροποποίηση | Να προσεγγιστεί με προσαρμογή

· Πρόσθετο | Να προσεγγιστεί προαιρετικά

✗ Να μη διδαχθεί

Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες

1. Τα εισαγωγικά σημειώματα αποτελούν στοιχεία αναφοράς κατά την επεξεργασία, αλλά δεν απομνημονεύονται και ούτε αποτελούν εξεταστέα ύλη.
2. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει και να προσεγγίσει μέσω της συνοπτικής θεώρησης ενότητες που τίθενται προς αναλυτική επεξεργασία.
3. Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων εννοιών ή υποεννοιών από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική ευελιξία του/της εκπαιδευτικού.
4. Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών.
5. Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.
6. Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για τα μαθήματα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β': Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η διδακτέα ύλη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Ενότητες	⌚ Ενδεικτικός Χρόνος – ώρες
1. Η Αθήνα (επιλογή τουλάχιστον 2 κειμένων κατά την κρίση του διδάσκοντος)	6
2. Η Σπάρτη	2
3. Η Μακεδονία	2
4. Η Αλεξάνδρεια	2
5. Αθλητισμός και αθλήματα	4
Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών	16

Β. Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων

Το Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων των Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, Χ. Σακελλίου και Ε. Λεοντσίνη θα διδαχθεί δύο (2) ώρες την εβδομάδα (σε συνεχόμενο δίωρο, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός το επιθυμεί και καταστεί δυνατό).

Ερμηνεία συμβόλων

Βασικό | Να προσεγγιστεί υποχρεωτικά

Βασικό με τροποποίηση | Να προσεγγιστεί με προσαρμογή

· Πρόσθετο | Να προσεγγιστεί προαιρετικά

Να μη διδαχθεί

Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες

- Τα «Πραγματολογικά και Ερμηνευτικά Σχόλια», τα «Παράλληλα Κείμενα» αλλά και το υπόλοιπο βοηθητικό υλικό («Γλωσσάριο», «Ερωτήσεις - Εργασίες», «Θέματα για συζήτηση ή γραπτή εργασία», και «Διαθεματική εργασία»), όπως και το εικαστικό υλικό, αξιοποιούνται κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού. Αξιοποιησιμο βοηθητικό υλικό περιλαμβάνεται και στο εμπλουτισμένο βιβλίο του μαθητή:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C119/464/3081,12319/>.
- Ο/Η εκπαιδευτικός για την επίτευξη των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος μπορεί να χρησιμοποιεί κατά τη διδακτική πράξη: βάσεις δεδομένων (εικόνες, βίντεο κ.ά.), εργαλεία Web (ιστοσελίδες εστιασμένης θεματολογίας, πλατφόρμες εκπαιδευτικού υλικού – αποθετήρια, e-blogs, wikis), λογισμικά πολυτροπικής παρουσίασης, δυνατότητες σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας και γενικά το διαδίκτυο ως μέσο πρακτικής γραμματισμού (μέσο όχι μόνο για ανάγνωση αλλά και για γραφή/δημιουργία και επικοινωνία), ασκώντας παράλληλα τους/τις μαθητές/τριες στην κριτική προσέγγιση και ανάγνωση του υλικού (τεχνολογικός και κριτικός γραμματισμός).
- Τα κείμενα προσφέρονται για διαθεματική προσέγγιση με άλλα γνωστικά αντικείμενα.
- Περισσότερα στοιχεία για τους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους μπορεί να αντλήσει ο/η εκπαιδευτικός από τις Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα:
http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/filosofia/index.html
- Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει και να προσεγγίσει μέσω της συνοπτικής θεώρησης ενότητες που τίθενται προς αναλυτική επεξεργασία.
- Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων ενοτήτων ή υποενοτήτων από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική ευελιξία του/της εκπαιδευτικού.
- Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών.
- Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.
- Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β': Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η διδακτέα ύλη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Κεφάλαια

Ενδεικτικός
Χρόνος - ώρες

<p>Εισαγωγή: Η Φιλοσοφία και η Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Όνομα και έννοια της φιλοσοφίας • Αρχή της φιλοσοφίας • Ορισμοί της φιλοσοφίας • Η σημασία της φιλοσοφίας στη ζωή του ανθρώπου • Προβλήματα και κλάδοι της φιλοσοφίας • Διαίρεση της ιστορίας της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας • Η σημασία και η επικαιρότητα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας • Τα θέματα που θα συζητήσουμε 	3
<p>Κεφάλαιο Πρώτο: Οι Προσωκρατικοί</p> <p>Εισαγωγή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η προσωκρατική φιλοσοφία • Οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι • Ποια ερωτήματα έθεσαν οι προσωκρατικοί; <p>Ενότητα 3: Αρετές και ευδαιμονία</p>	2
<p>Κεφάλαιο Δεύτερο: Σοφιστές και σοφιστική κίνηση</p> <p>Εισαγωγή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η σοφιστική κίνηση • Οι σοφιστές • Ποια προβλήματα τους απασχόλησαν; • Αξιολόγηση της σοφιστικής 	3
<p>Κεφάλαιο Δεύτερο: Σοφιστές και σοφιστική κίνηση</p> <p>Ενότητα 4: Δικαιοσύνη, φύση – νόμος και πολιτική οργάνωση</p>	2
<p>Κεφάλαιο Τρίτο: Σωκράτης και Πλάτων</p> <p>Εισαγωγή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο Σωκράτης και η εποχή του • Ο Σωκράτης και η φιλοσοφία • Η σωκρατική μέθοδος και η ανάγκη του ορισμού • Πώς γνωρίζουμε τη ζωή και τη διδασκαλία του Σωκράτη; • Ο Πλάτων και η εποχή του • Ο Πλάτων και η πολιτική 	3
<p>Κεφάλαιο Τρίτο: Σωκράτης και Πλάτων</p> <p>Ενότητα 4: Η πολιτική και οι πολιτικοί</p>	2
<p>Κεφάλαιο Τέταρτο: Αριστοτέλης</p> <p>Εισαγωγή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ζωή και η προσωπικότητα του Αριστοτέλη (συνοπτική παρουσίαση) • Τα έργα του Αριστοτέλη • Φιλοσοφία και μέθοδος 	1

Κεφάλαιο Τέταρτο: Αριστοτέλης Ενότητα 3: Η φιλία είναι εντελώς απαραίτητη για τη ζωή Ενότητα 5: Ο άνθρωπος είναι «φύσει πολιτικόν ζώον»	2
Κεφάλαιο Πέμπτο: Η κυνική φιλοσοφία και οι φιλοσοφίες των ελληνοιστικών και των ρωμαϊκών χρόνων Εισαγωγή: <ul style="list-style-type: none"> • Ο ρόλος της φιλοσοφίας και του φιλοσόφου • Οι Κυνικοί, ο Κυνισμός και η μετάβαση από την κλασική στην ελληνοιστική φιλοσοφία • Επίκουρος και Επικουρισμός • Στωικοί και Στωικισμός • Σκεπτικοί και Σκεπτικισμός 	2
Κεφάλαιο Πέμπτο: Η κυνική φιλοσοφία και οι φιλοσοφίες των ελληνοιστικών και των ρωμαϊκών χρόνων Ενότητα 3: Η ηθική των Στωικών: απάθεια και αταραξία	1
Συνολική θεώρηση	1
Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών	22

Σχολικό Έτος 2025-2026 | Οδηγίες Διδασκαλίας
Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση | Δ' Γυμνασίου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.

<p>A. Δραματική Ποίηση. Ευριπίδη, Ελένη</p> <p>Η Ελένη του Ευριπίδη θα διδαχθεί δύο (2) ώρες την εβδομάδα (σε συνεχόμενο δίωρο, εφόσον ο/η εκπαιδευτικός το επιθυμεί και καταστεί δυνατό).</p>
<p>Ερμηνεία συμβόλων</p> <p>☒ Βασικό Να προσεγγιστεί υποχρεωτικά</p> <p> Βασικό με τροποποίηση Να προσεγγιστεί με προσαρμογή</p> <p>· Πρόσθετο Να προσεγγιστεί προαιρετικά</p> <p>☒ Να μη διδαχθεί</p>
<p>Παρατηρήσεις-Γενικές Οδηγίες</p> <ol style="list-style-type: none"> Τα «Σχόλια» αλλά και το υπόλοιπο βοηθητικό υλικό («Ας γίνουμε θεατές», «Ας εμβαθύνουμε», «Παράλληλα Κείμενα», «Ερωτήσεις», «Δραστηριότητες», «Εργασίες» και «Θέματα για αποδελτίωση») αξιοποιούνται κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού. Αξιοποιήσιμο βοηθητικό υλικό περιλαμβάνεται και στο εμπλουτισμένο βιβλίο του μαθητή: http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C112/347/2316,8862/. Ο/Η εκπαιδευτικός για την επίτευξη των στόχων του Αναλυτικού Προγράμματος μπορεί να χρησιμοποιεί κατά τη διδακτική πράξη: βάσεις δεδομένων (εικόνες, βίντεο κ.ά.), εργαλεία Web (ιστοσελίδες εστιασμένης θεματολογίας, πλατφόρμες εκπαιδευτικού υλικού – αποθετήρια, όπως το αποθετήριο εκπαιδευτικών σεναρίων «Πρωτέας», e-blogs, wikis), λογισμικά πολυτροπικής παρουσίασης, δυνατότητες σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας και γενικά το διαδίκτυο ως μέσο πρακτικής γραμματισμού (μέσο όχι μόνο για ανάγνωση, αλλά και για γραφή/δημιουργία και επικοινωνία), ασκώντας παράλληλα τους/τις μαθητές/τριες στην κριτική προσέγγιση και ανάγνωση του υλικού (τεχνολογικός και κριτικός γραμματισμός). Στις προτεινόμενες ενότητες για αναλυτική επεξεργασία ο/η εκπαιδευτικός να προσδώσει έμφαση σε βασικά θέματα της Ελένης, όπως: Η δομή της τραγωδίας, δραματική ποίηση και δημοκρατία, διαφορετική εκδοχή του σχετικού με την Ελένη μύθου και η διακειμενική προσέγγισή του, η σχετικότητα των ανθρώπινων πραγμάτων, η ματαιότητα του πολέμου, η επινοητικότητα με την οποία ο άνθρωπος ξεπερνά τα εμπόδια, το δράμα, γυναίκα-τιμή-προσβολή-επινοητικότητα-πρωτοβουλία, ηθική-συζυγική πίστη-τιμότητα, φιλία, συμπαράσταση των γυναικών, ειρήνη/πόλεμος-παραλογισμός, αιτία-αφορμή, απάτη-αυταπάτη, «φαίνεσθαι»-«είναι», εξουσία: η θέση του ισχυρού σε σχέση με την προσωπικότητα, αυταξία ή αξίωμα, ξενιτεμός, πολιτισμοί και οι συγκρούσεις τους: ομοιότητες-διαφορές. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει και να προσεγγίσει μέσω της συνοπτικής θεώρησης ενότητες που τίθενται προς αναλυτική επεξεργασία, εφόσον αυτές επαναλαμβάνουν θέματα της Ελένης που έχουν διδαχθεί σε προηγούμενες ενότητες, ώστε να δοθεί έμφαση σε βασικές σκηνές και να υπάρχει χρόνος αυτές να προσεγγιστούν με τον προσφορότερο τρόπο. Η πρόβλεψη για εξαίρεση συγκεκριμένων ενοτήτων ή υποενοτήτων από τη διδακτέα ύλη, καθώς και η δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας ορισμένων άλλων, έχει στόχο να ενισχύσει την παιδαγωγική ευελιξία του/της εκπαιδευτικού. Ο διδακτικός χρόνος που ενδέχεται να περισσέψει μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση, επανάληψη, υποστήριξη ή άλλες παιδαγωγικά τεκμηριωμένες διδακτικές επιλογές, ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και μαθητριών. Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι

ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.

8. Πρόσθετο διδακτικό υλικό και οδηγίες για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ: Τμήμα Β΄: Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η διδακτέα ύλη διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Ενότητες	Προτεινόμενη Προσέγγιση	🕒 Ενδεικτικός Χρόνος – ώρες
Εισαγωγή	<p>☑ Ως εισαγωγή θα αξιοποιηθεί η ενότητα «Δραματική Ποίηση» από το κεφάλαιο «Δεύτερη περίοδος: Αττική ή Κλασική» του σχ. εγχειριδίου Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου των Α. Στέφου, Ε. Στεργιούλη και Γ. Χαριτίδου. Πιο συγκεκριμένα:</p> <p>Δραματική Ποίηση: Γένεση, Διθύραμβος (σελ. 65-66)</p> <p>Ι. Η τραγωδία</p> <p>1. Η προέλευση της τραγωδίας (σελ. 67-68)</p> <p>2. Η ακμή της τραγωδίας (σελ. 69-70)</p> <p>3. Δραματικοί αγώνες (σελ. 70-73). Για την αρχιτεκτονική και τη σκηνογραφία του αρχαίου θεάτρου βλ. το σχετικό υλικό στο «Πανελλήνιο Ψηφιακό Αποθετήριο Εκπαιδευτικών Βίντεο (Φωτόδεντρο)» http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7535</p> <p>4. Συντελεστές της παράστασης (σελ. 73)</p> <p>5. Δομή της τραγωδίας (σελ. 74-76)</p> <p>7. Οι μεγάλοι τραγικοί (σελ. 78-98): απλή αναφορά στον Αισχύλο και τον Σοφοκλή – Ευριπίδης: σύντομα βιογραφικά στοιχεία – ονομαστικά τα έργα του – έμφαση στα Χαρακτηριστικά της ποιητικής του τέχνης (σελ. 98). Ο/Η εκπαιδευτικός αξιοποιεί κάθε ευκαιρία για αναγνώριση των χαρακτηριστικών αυτών στο κείμενο.</p> <p>☑ Αξιοποίηση της Εισαγωγής του σχ. εγχειριδίου Δραματική Ποίηση. Ευριπίδη Ελένη (σελ. 5-7).</p> <p>✎ Τα στοιχεία της εισαγωγής δεν προσφέρεται για απομνημόνευση αλλά για εξοικείωση των μαθητών/τριών με βασικά στοιχεία που αφορούν τη δραματική ποίηση.</p> <p>• Οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν κατά ομάδες να διερευνήσουν το σχετικό υλικό και να παρουσιάσουν στους/στις συμμαθητές/τριες τους τα βασικά του σημεία.</p> <p>• Για περισσότερα στοιχεία για τον μύθο της Ελένης, βλ. στις Ψηφίδες για την ελληνική γλώσσα http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/mythology/lexicon/at_reides/page_014.html.</p>	2
Πρόλογος 1-191	☑ Αναλυτική επεξεργασία.	4
Πάροδος	✎ Συνοπτική θεώρηση με ανάγνωση και προσδιορισμό της	2

192-436	μορφής/δομής της παρόδου στο συγκεκριμένο έργο και της λειτουργίας της στο πλαίσιο της τραγωδίας. ☒ Επισήμανση χαρακτηριστικών του Χορού (σύσταση, ρόλος, θεατρικότητα).	
Α΄ Επεισόδιο 437-575	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	3
Επιπάροδος Β΄ Επεισόδιο 576-730	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	3
Β΄ Επεισόδιο 731-941	 Συνοπτική θεώρηση: <ul style="list-style-type: none"> - Ανάγνωση και επισήμανση των κύριων σημείων που οδηγούν στην εξέλιξη της δράσης - Σύνδεση με το πολιτικό και πνευματικό κλίμα της εποχής - Διερεύνηση του ρόλου των θεών - Επισήμανση του διευρυμένου ρόλου του αγγελιαφόρου - Αμφισβήτηση της μαντικής – Το πρόβλημα της αδυναμίας του ανθρώπου να φτάσει εύκολα στη γνώση - Θέματα του ευριπίδειου μύθου που συνθέτουν τη διάνοια - Συναισθηματικές διακυμάνσεις και τραγικότητα των ηρώων μετά την αναγνώριση - Το αίσθημα της τιμής – ο ηρωικός κώδικας - Λειτουργία αμοιβαίου όρκου - Ρομαντικά στοιχεία. 	2
Β΄ Επεισόδιο 942-1139	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	4
Β΄ Επεισόδιο 1140-1219	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	2
Α΄ Στάσιμο 1220-1285	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	1
Γ΄ Επεισόδιο 1286-1424	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	3
Β΄ στάσιμο 1425-1499	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	1
Δ΄ Επεισόδιο 1500-1592	 Συνοπτική θεώρηση: <ul style="list-style-type: none"> - Ανάγνωση και επισήμανση των κύριων σημείων που οδηγούν στην εξέλιξη της δράσης - Επισήμανση των δίσημων λόγων - Τρόποι δήλωσης του «φαίνεσθαι» - Το τραγικό, το κωμικό και το ρομαντικό. 	1

Γ' Στασίμο 1593-1652	 · Συνοπτική θεώρηση: <ul style="list-style-type: none"> - Ανάγνωση και διερεύνηση των εκφραστικών μέσων που συνθέτουν τον λυρικό χαρακτήρα του Χορικού - Λειτουργία του συγκεκριμένου Στασίμου. 	1
Έξοδος 1653-1778	 · Συνοπτική θεώρηση: <ul style="list-style-type: none"> - Ανάγνωση και προσδιορισμός της δομής και του περιεχομένου της αγγελικής ρήσης - Διερεύνηση της λειτουργίας της. 	1
Έξοδος 1779-1870	☒ Αναλυτική επεξεργασία.	2
Γενική θεώρηση – Ανακεφαλαιωτικές δραστηριότητες		3
Σύνολο προβλεπόμενων διδακτικών ωρών		35

Παιδαγωγική αξιοποίηση διαδραστικών συστημάτων μάθησης

Ο/Η εκπαιδευτικός έχει στη διάθεσή του/της διαδραστικά συστήματα μάθησης, τα οποία λειτουργούν ως υποστηρικτικά εργαλεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο διαδραστικός πίνακας συνιστά ένα τεχνολογικό μέσο που έχει τη λειτουργικότητα του συμβατικού πίνακα και τις δυνατότητες ενός υπολογιστή. Επιπλέον, η επιφάνεια εργασίας είναι αλληλεπιδραστική. Επομένως, ο διαδραστικός πίνακας μπορεί να αξιοποιηθεί ως εποπτικό μέσο αλλά και ως μέσο ενίσχυσης της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας. Στην περίπτωση που αξιοποιείται αποκλειστικά ως εποπτικό μέσο, το αποτέλεσμα είναι η ενίσχυση των δασκαλοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας με τους/τις μαθητές/τριες να έχουν τον ρόλο του παθητικού δέκτη της γνώσης. Ωστόσο, το ζητούμενο είναι ο μετασχηματισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας προς την κατεύθυνση της ενεργού συμμετοχής των μαθητών/τριών σε αυτήν. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, προϋπόθεση είναι η αξιοποίηση της διαδραστικότητας, του κύριου γνωρίσματος του τεχνολογικού αυτού μέσου που το διαφοροποιεί από άλλα. Βασικές δυνατότητες του διαδραστικού πίνακα είναι οι εξής:

α) Δημιουργία και διαχείριση απεριόριστου αριθμού σελίδων: ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί περιεχόμενο σε πολλές σελίδες παράλληλα ή και να μεταφέρει περιεχόμενο από τη μια σελίδα στην άλλη. Καθώς εύκολα μπορεί να μετακινηθεί σε οποιαδήποτε σελίδα επιθυμεί ή και να αλλάξει τη σειρά τους, η μαθησιακή διαδικασία καθίσταται μη γραμμική. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα αποθήκευσης του περιεχομένου των σελίδων ή και καταγραφής του μαθήματος σε μορφή βίντεο, γεγονός που επιτρέπει τον διαμοιρασμό και την επαναχρησιμοποίησή του.

β) Δημιουργία/Εισαγωγή και διαχείριση αντικειμένων: υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας ή εισαγωγής αντικειμένων στις σελίδες ενός μαθήματος. Ο χρήστης μπορεί εύκολα να τα μετακινήσει ή να επιλέξει αλλαγή μεγέθους, περιστροφή, αντιγραφή και επικόλληση, διαγραφή, δημιουργία υπερσυνδέσμου κ.ά.

γ) Τοποθέτηση αντικειμένων σε επίπεδα - Σκίαση οθόνης: πρόκειται για λειτουργίες που επιτρέπουν την τμηματική παρουσίαση πληροφοριών, την προοδευτική εμφάνιση πολύπλοκου περιεχομένου και την εστίαση της προσοχής των μαθητών/τριών.

δ) Χρήση ποικίλων εργαλείων: ο χρήστης έχει στη διάθεσή του σχεδιαστικά εργαλεία καθώς και εργαλεία γραφής και επισήμανσης (ποικιλία γραμμών διαφορετικού πάχους, χρώματος), ενώ υπάρχει η δυνατότητα επισήμανσης και σχολιασμού του προβαλλόμενου περιεχομένου επί της οθόνης. Σημαντική λειτουργία του διαδραστικού πίνακα είναι η αναγνώριση ελεύθερης γραφής ή ελεύθερου σχεδίου και η δυνατότητα μετατροπής σε κείμενο ή σχήμα αντίστοιχα. Επιπλέον, ο χρήστης μπορεί εύκολα να μεταφέρει ό,τι προβάλλεται επί του πίνακα (περιεχόμενο ιστοσελίδων, αρχείων pdf κ.ά.) στις σελίδες του μαθήματός του με τα εργαλεία καταγραφής οθόνης.

ε) Αξιοποίηση πολυμεσικού περιεχομένου (ήχος, βίντεο, κινούμενη εικόνα).

Η παιδαγωγική αξιοποίηση των παραπάνω λειτουργιών του διαδραστικού πίνακα κατά την εκπαιδευτική διαδικασία υποστηρίζει το έργο των εκπαιδευτικών προς την κατεύθυνση επίτευξης των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Για τον λόγο αυτό, οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να αξιοποιούν τις δυνατότητες που παρέχουν τα διαδραστικά συστήματα μάθησης.

Ειδικότερα, κατά τη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών κειμένων:

Συστήνεται η χρήση εργαλείων γραφής και επισήμανσης, προκειμένου να δίνεται έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία των κειμένων κατά τη μελέτη τους. Επιπλέον, κατά τη διδασκαλία στοιχείων γραμματικής καλό είναι να χρησιμοποιούνται τα παραπάνω εργαλεία για την επισήμανση των ιδιαίτερων μορφολογικών χαρακτηριστικών. Η διδασκαλία συντακτικών φαινομένων υποβοηθείται από δυνατότητες που παρέχει ο διαδραστικός πίνακας, όπως π.χ. εύκολη μετακίνηση ή αντικατάσταση λέξεων ή φράσεων. Ακόμα, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να δημιουργεί ή να διαχειρίζεται έτοιμα αντικείμενα, γεγονός που διευκολύνει τις πολλαπλές αναπαραστάσεις του περιεχομένου του θέματος που μελετάται κάθε φορά, ώστε αυτό να προσαρμόζεται στα διαφορετικά προφίλ νοημοσύνης των μαθητών/τριών και να διευκολύνεται η κατανόησή του. Η οπτικοποίηση της νέας πληροφορίας προσελκύει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών και βοηθά στην κατανόηση και εμπέδωση της γνώσης. Ωστόσο, η χρήση του διαδραστικού πίνακα δεν θα πρέπει να περιορίζεται στα παραπάνω, καθώς στην περίπτωση αυτή οι μαθητές/τριες έχουν τον ρόλο του παθητικού δέκτη της γνώσης. Ο/Η εκπαιδευτικός θα πρέπει να επιδιώκει τη δημιουργική εμπλοκή των

μαθητών/-τριών στην παραγωγή της σχολικής γνώσης. Η παιδαγωγική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει ο διαδραστικός πίνακας τον καθιστά ένα εργαλείο μάθησης με τους/τις μαθητές/τριες σε ρόλο δημιουργικό.

Για παράδειγμα, κατά τη διαδικασία της μετάφρασης συστήνεται η χρήση ηλεκτρονικών λεξικών της αρχαίας και της νέας ελληνικής (https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddel-scott/index.html, https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/, <https://christikolexiko.academyofathens.gr/index.php/anazitisi>), ώστε οι μαθητές/τριες να διαπιστώνουν τον ενιαίο χαρακτήρα της ελληνικής γλώσσας, η διερεύνηση σε συμφραστικούς πίνακες της χρήσης των λέξεων σε διαφορετικά γλωσσικά περιβάλλοντα (https://www.greeklanguage.gr/greekLang/ancient_greek/tools/corpora/concordance/index.html) και η διατύπωση της μεταφραστικής εκδοχής του κειμένου, ως αποτέλεσμα ομαδικής ερευνητικής εργασίας των μαθητών/τριών. Ακόμα, συστήνεται η προβολή πολλαπλών δόκιμων μεταφράσεων παράλληλα με το αρχαίο κείμενο και τη μεταφραστική εκδοχή των μαθητών/τριών, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης, κριτικής θεώρησης των διαφορετικών μεταφραστικών εκδοχών (χρήσιμα είναι στη διαδικασία αυτή τα εργαλεία γραφής, επισήμανσης και σχολιασμού). Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές/τριες ανακαλύπτουν τη σύνδεση μετάφρασης και ερμηνείας.

Επιπλέον, παράλληλα με τη μεταφραστική δοκιμή των μαθητών/-τριών μπορεί να επιχειρείται η συνεργατική κατασκευή ενός νοητικού χάρτη του κειμένου με τη χρήση κατάλληλου εργαλείου (π.χ. mindmap της εφαρμογής e-me draw), ο οποίος να αποτυπώνει τη δομή του κειμένου και επιμέρους πληροφορίες. Στην περίπτωση αυτή η εννοιολογική χαρτογράφηση με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα αξιοποιείται ως γνωστικό εργαλείο συνεργατικής οικοδόμησης της γνώσης.

Ειδικότερα, κατά την προσέγγιση αρχαίων ιστορικών κειμένων οι μαθητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν από κοινού διαδραστικές χρονογραμμές και διαδραστικούς χάρτες με τη βοήθεια κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων (βλ. για παράδειγμα τα ψηφιακά εργαλεία h5p *timeline* και *image hotspots* αντίστοιχα, διαθέσιμα στην ενότητα «e-me content» της ψηφιακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας e-me: www.e-me.edu.gr). Συστήνεται, επίσης, η διδακτική αξιοποίηση εικονικών περιηγήσεων σε αρχαιολογικά μουσεία και χώρους κατά τη μελέτη των αρχαίων κειμένων, ώστε να διευκολύνεται η κατανόησή τους και κατ'επέκταση η γνωριμία με τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό (<https://www.namuseum.gr/psifiaki-eikoniki-periigisi-gia-empodizomena-kinitika-atoma-i-atoma-me-provlimata-akois-sto-plaisio-toy-ethnikoy-schedioly-drasis-gia-amea/>, <https://www.acropolisvirtualtour.gr/el.html>).

Κατά τη διαδικασία αυτή οι μαθητές/-τριες θα πρέπει να ενθαρρύνονται, ώστε να ανακαλύπτουν και να συνοικοδομούν τη γνώση, ενώ συγχρόνως να εκφράζονται δημιουργικά. Μέσω του διαδραστικού πίνακα η πληροφορία είναι άμεσα διαθέσιμη σε όλη την τάξη, η οποία χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία (π.χ. ψηφιακά εργαλεία h5p, εργαλεία επαυξημένης πραγματικότητας, όπως π.χ. https://artutor.ihu.gr/index_el/) και τις κατάλληλες πηγές (π.χ. <https://www.searchculture.gr/aggregator/>, <http://collections.culture.gr/>, <https://nam.culture.gr/>), με τη σωστή οργάνωση και την υποστήριξη του/της εκπαιδευτικού μπορεί να λειτουργήσει ως ερευνητική ομάδα με στόχο όχι μόνο την ανακάλυψη της γνώσης, αλλά και τη δημιουργία πρωτότυπου ψηφιακού υλικού (π.χ. δημιουργία ψηφιακού μουσείου, εικονικής περιήγησης, podcast κ.ά.). Το υλικό αυτό υπάρχει η δυνατότητα να τεθεί στη διάθεση της ευρύτερης μαθητικής κοινότητας (π.χ. μέσω κυψελών στην ψηφιακή εκπαιδευτική πλατφόρμα e-me: www.e-me.edu.gr), να τροποποιηθεί και να εμπλουτιστεί. Με τον τρόπο αυτό η εργασία των μαθητών/τριών ξεφεύγει από τα στενά όρια της τάξης και αποκτά νόημα για το σύνολο της μαθητικής κοινότητας, η οποία μαθαίνει να λειτουργεί ως ένα εργαστήριο μάθησης και συμπαραγωγής της γνώσης.